

Věstník MZd ČR, částka 2/2020

KVALIFIKAČNÍ STANDARD PŘÍPRAVY NA VÝKON ZDRAVOTNICKÉHO POVOLÁNÍ ORTOPTISTA

Ministerstvo zdravotnictví ve spolupráci s Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy vydává v návaznosti na ustanovení §12 zákona č. 96/2004 Sb., o podmínkách získávání a uznávání způsobilosti k výkonu nelékařských zdravotnických povolání a k výkonu činností souvisejících s poskytováním zdravotní péče a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 96/2004 Sb.“) a ustanovení §11 vyhlášky č. 39/2005 Sb., kterou se stanoví minimální požadavky na studijní programy k získání odborné způsobilosti k výkonu nelékařského zdravotnického povolání, ve znění pozdějších předpisů, kvalifikační standard přípravy na výkon zdravotnického povolání ortoptisty

v nejméně tříletém akreditovaném zdravotnickém bakalářském studijním programu,

v němž se specifikují podrobněji minimální požadavky na výše uvedený studijní program. Cílem je, aby absolventi daného programu byli odpovídajícím způsobem připraveni k výkonu zdravotnického povolání ortoptista.

Ministerstvo zdravotnictví společně s Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy doporučuje vysokým školám¹⁾ pro získání souhlasu Ministerstva zdravotnictví podle zákona č. 111/1998 Sb. O vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (dále jen „zákon o vysokých školách“)¹⁾, řídit se tímto metodickým doporučením při přípravě studijního programu.

Název studijního programu:

Ortoptika, bakalářský studijní program

Standardní doba studia: nejméně 3 roky, z toho praktické vyučování činí nejméně 1600 hodin²⁾. Za praktické vyučování se podle ustanovení §3 odst. 5 a §11 odst. 3 písm. b) vyhlášky č. 39/2005 Sb. pro účely tohoto kvalifikačního standardu považuje praktické vyučování, které probíhá ve zdravotnickém zařízení poskytovatele ambulanti nebo lůžkové péče o pacienty s poruchami zraku nebo ve školní laboratoři.

Forma studia³⁾:

- v bakalářském studijním programu: prezenční, kombinovaná

I. Cíle studijního programu

1. Cíle týkající se vzdělání a získání profesní kvalifikace k poskytování péče orientované na individuální potřeby jednotlivců, jejich rodin a komunit.
2. Cíle směřující k získání znalosti právních předpisů v oblasti poskytování zdravotních služeb a zdravotní péče v České republice se zaměřením např. na právo pacienta zvolit si poskytovatele zdravotních služeb oprávněného k poskytování zdravotních služeb, které odpovídají jeho zdravotním potřebám, pokud právní předpisy nestanoví jinak.
3. Cíle vedoucí k získání profesní kvalifikace zdravotnického pracovníka opravňující k výkonu zdravotnického povolání⁴⁾.
4. Cíle vedoucí k dosažení vzdělání ve zdravotnickém oboru jako základního předpokladu k

celoživotnímu profesnímu vzdělávání.

II. Cíle studia

1. Cíle týkající se přímého vztahu k profesi

- 1.1 Absolvent/ka je schopen/schopna pracovat v rámci preventivní, léčebné a diagnostické péče poskytované ve spolupráci s lékařem (oftalmologem, strabologem) u pacientů s motorickými nebo senzorickými očními poruchami.

2. Cíle týkající se rozvoje profese ortoptisty

- 2.1 Absolvent/ka je schopen/schopna na základě svých vědomostí, dovedností, sociální zralosti a přístupu k jednotlivcům, rodinám a komunitám přispívat k profesionalizaci oboru, zvyšování prestiže a postavení ortoptisty ve společnosti.
- 2.2 Absolvent/ka zná aktuální stav rozvoje oboru v České republice i v zahraničí a je schopen/schopna kriticky posoudit jednotlivé etapy historického, současného i předpokládaného vývoje ortoptiky včetně kompetencí ortoptistů při realizaci výkonů a činností.
- 2.3 Absolvent/ka je schopen/schopna se v oblasti ortoptiky podílet na výzkumné činnosti, prezentovat její výsledky a aplikovat je do své práce.

3. Cíle týkající se principů péče o zdraví

- 3.1 Absolvent/ka se orientuje v právním řádu České republiky, zejména v oblasti, která upravuje poskytování zdravotních a sociálních služeb a kompetence státní správy v oblasti zdravotních a sociálních služeb.
- 3.2 Absolvent/ka chápe úlohu WHO ve světě a v Evropě. Respektuje právní předpisy a doporučení Evropské unie (EU) týkající se zdravotní a sociální politiky v členských zemích. Je seznámen/a s mezinárodními dokumenty týkajícími se ortoptiky.

III. Profil absolventa studijního programu

Profesní kompetence ortoptistů (jejich výstupní znalosti a dovednosti) jsou rozděleny na základní, specializované a vysoce specializované podle základních funkcí, které plní a vycházejí z platných právních předpisů [ČR5](#)).

1. Autonomní kompetence ortoptistů

- 1.1 Navrhuje, zhotovuje a udržuje cvičební ortoptické pomůcky, pečuje o ortoptické vyšetřovací a léčebné přístroje.
- 1.2 Edukuje pacienty a jejich rodiče, případně jiné pečující osoby o léčbě a léčebném výcviku.
- 1.3 Provádí screening očních vad u dětí.
- 1.4 Informuje lékaře o průběhu léčby, konzultuje změny a spolupracuje s lékařem na základě vlastních zjištění.
- 1.5 Přejímá, kontroluje a ukládá léčivé přípravky, manipuluje s nimi a zajišťuje jejich

dostatečnou zásobu.

- 1.6 Přejímá, kontroluje a ukládá zdravotnické prostředky a prádlo, manipuluje s nimi a zajišťuje jejich dezinfekci a sterilizaci a jejich dostatečnou zásobu.

2. Kooperativní kompetence ortoptistů

- 2.1 Respektuje role jednotlivých profesionálů při koordinaci a plnění odborných úkolů v multidisciplinárním týmu, zachovává a posiluje vzájemný partnerský vztah a podílí se na všech společných opatřeních.
- 2.2 Provádí vyšetření a léčebná opatření, která indikuje lékař, a to léčebná pleoptická a ortoptická cvičení pacientů na očních specializovaných pracovištích, pomocná vyšetření, při nichž nedochází k přímému kontaktu s okem, připravuje pacienty k dalším diagnostickým a léčebným výkonům v očním lékařství, zajišťuje ošetrovatelskou péči při těchto výkonech a po nich, provádí je nebo při nich asistuje, provádí aplikaci kontaktních a okluzních čoček.
- 2.3 Zná a dodržuje hranice své odborné způsobilosti, a pokud je to potřebné, spolupracuje s ostatními zdravotnickými pracovníky.

3. Kompetence ortoptistů ve výzkumu a vývoji

- 3.1 Kriticky reviduje svou každodenní praxi a při výkonu svých činností využívá výsledky výzkumu.
- 3.2 Získává nové vědomosti tím, že se podílí na výzkumné práci v oblasti ortoptiky a prezentuje její výsledky, přičemž využívá všech dostupných informačních zdrojů.
- 3.3 Podílí se systematicky a nepřetržitě na programech zajišťování kvality zdravotní péče.
- 3.4 Usiluje o svůj odborný růst v rámci celoživotního vzdělávání.

4. Kompetence ortoptistů v oblasti managementu

- 4.1 Dovede posoudit, analyzovat rizika pro zdraví a plánovat, provést a kontrolovat nezbytná opatření k zamezení působení těchto rizik.
- 4.2 Pracuje ve skupinách, kontroluje pracovní tým a kooperuje s jinými odborníky.
- 4.3 Při výkonu odborných činností sleduje jejich efektivitu a náklady.
- 4.4 Metodicky vede, motivuje, vzdělává, kontroluje a hodnotí podřízené pracovníky.
- 4.5 Účastní se rozhodovacích procesů v oblasti zdravotní politiky a řízení, které se týkají optometrie v ČR.

Všechny tyto kompetence jsou plněny v souladu s platnými právními předpisy, etickými principy a profesními standardy, které platí v ČR.

IV Podmínky odborného vzdělávání

1. Vstupní podmínky

Podmínky pro přijetí ke studiu do studijního programu, které je uchazeč/ka povinen/a splnit:

- 1.1 Ke studiu může být přijat/a uchazeč/ka, který/á úspěšně ukončil/a střední vzdělání s maturitní zkouškou a splnil/a podmínky přijímacího řízení vysoké školy¹⁾.
- 1.2 Jeho/její zdravotní stav splňuje zdravotní kritéria stanovená pro studium, které je v souladu s platnými právními předpisy⁶⁾.
- 1.3 Cizinci mohou studovat ve studijním programu po splnění požadavků, které na ně kladou právní předpisy České republiky a mezinárodní smlouvy.

2. Průběžné podmínky

Povinnosti, které musí student/ka splnit v průběhu studia, stanoví:

- studijní program a studijní plán, které jsou v souladu se zkušebním a studijním řádem vysoké školy¹⁾.

3. Výstupní podmínky, ukončování studia⁷⁾

Způsob a podmínky kontroly studia a ukončení studia vymezují:

- studijní program, studijní plán, studijní a zkušební řád vysoké školy¹⁾.
- 3.1 Podmínkou uzavření studia je dosažení cílů studijního programu, získání předepsaného počtu kreditů v předepsané skladbě (tj. předměty povinné, povinně volitelné a volitelné) a splnění předepsaných studijních povinností do doby dané maximální možnou délkou studia.
 - 3.2 Vysokoškolské vzdělávání se řádně ukončuje státní závěrečnou zkouškou, která se zpravidla skládá z:
 - obhajoby bakalářské práce
 - zkoušky z odborných předmětů:

Binokulární vidění
 Strabologie
 Oční patologie a klinická oftalmologie
 Klinická rehabilitace binokulárního vidění

Povinné základní předměty - kategorie A

Znalosti z oborů a věd tvořících základ pro poskytování zdravotní péče v ortoptice

Doporučený název předmětu:	Minimální počet hodin
Biologie a genetika	30
Anatomie a fyziologie	105
Histologie	30
Biochemie	30
Mikrobiologie a imunologie	20
Patologie	30
Farmakologie	30
Fyzika	60

Povinné oborové předměty - kategorie A

Znalosti z ortoptiky a klinických oborů

Oftalmologie	90
Strabologie a neurooftalmologie	120
Ortoptika	150
Pleoptika	120
Ošetřovatelství	20
Ošetřovatelská péče v pediatrii	30
Ošetřovatelská péče v očním lékařství	30
Zdravotnické prostředky	30

Povinné základní předměty - kategorie A

Znalosti ze sociálních a dalších souvisejících oborů

Doporučený název předmětu	Minimální počet hodin
Etika	15
Psychologie a komunikace	30
Základy pedagogiky a edukace	30
Ekonomika a vedení obchodu	15
Základy informatiky, statistiky a metodologie vědeckého výzkumu	30
Veřejné zdravotnictví	15
Základy managementu v ortoptice	10
Základy zdravotnického práva	30
Ochrana a podpora veřejného zdraví	15

Odborná praxe

Doporučená pracoviště pro odbornou praxi:	Minimální počet hodin
Oční klinika - ortopticko-pleoptická cvičebna	700
Oční klinika - oční a strabologická ambulance	600

Zbývající hodiny odborné praxe u poskytovatele zdravotních služeb (300 hodin) si rozdělí škola podle svého uvážení.

Povinně volitelné předměty - kategorie B

Povinně volitelné předměty vhodně rozšiřují soubor povinných předmětů, rozšiřují znalosti a dovednosti studentů v oboru, mohou být rovněž vybrány tak, aby umožnily zaměření školy na vybraný klinický obor.

Lze je stanovit podle nabídky jednotlivých fakult - hodinovou dotaci se doporučuje přednostně využít pro disciplíny ortoptiky.

Volitelné předměty - kategorie C

Volitelné předměty vhodně doplňují nabídku povinných a povinně volitelných předmětů, doplňují znalosti a dovednosti studentů v oboru.

Lze je stanovit; podle nabídky jednotlivých fakult - hodinovou dotaci se doporučuje přednostně využít pro disciplíny ortoptiky.

Odborná praxe:

Praktické vyučování je v rozsahu nejméně 1600 hodin. Pro jednotlivé ročníky studia jsou stanoveny minimální počty hodin praxe následovně:

1. ročník	2. ročník	3. ročník	Celkem
200 hodin	400 hodin	700 hodin	1300 hodin

Zbývající hodiny odborné praxe u poskytovatele zdravotních služeb (300 hodin) si rozdělí škola podle svého uvážení.

Délka jedné hodiny odborné praxe v podmínkách poskytovatele zdravotních služeb je 60 minut.

Předměty standardu oboru ortoptista jsou v souladu s požadavky vyhlášky [č. 39/2005 Sb.](#), ve znění pozdějších předpisů.

Doporučuje se, aby předměty byly sestaveny do tematicky uspořádaných celků. Jeden předmět může být součástí více modulů, při dodržení základních metodologických principů výuky.

Povinné základní předměty - kategorie A

Znalosti z oborů a věd tvořících základ pro poskytování zdravotní péče v ortoptice

Všechny níže uvedené anotace předmětů jsou závazné pro vytvoření studijního plánu. Cíle, obsahová zaměření a seznam literatury zpracuje a předkládá samostatně vysoká škola¹⁾ v rámci akreditačního řízení.

Název studijního předmětu:

BIOLOGIE A GENETIKA

Anotace předmětu: Předmět je koncipován jako teoreticko-praktický a zaměřuje se na problematiku a seznámení se s chemickým složením, strukturou a vlastnostmi hlavních buněčných komponent včetně pochopení základních dějů v buňce a pochopení principů patologie těchto dějů při nádorových a genetických onemocněních. Pochopení základní obecné genetiky. Specifikuje: základní pojmy, Mendelovy zákony, základy klinické genetiky, způsoby přenosu dědičných onemocnění, monogenní dědičnost autozomální a gonozomální, polygenní dědičnost, příklady dědičných chorob. Dále se zabývá mutagenezí, karcinogenezí, klinickou cytogenetikou, základy imunogenetiky, dědičností krevních skupin, prenatální cytogenetickou diagnostikou, molekulární cytogenetikou, metodami asistované reprodukce. Blíže specifikuje problematiku molekulární biologie, genového inženýrství a genové terapie.

Název studijního předmětu:

ANATOMIE A FYZIOLOGIE

Anotace předmětu: Předmět je koncipován jako teoreticko-praktický. Slouží k pochopení vztahů mezi stavbou a funkcí lidského organismu spočívající v přímé vazbě morfologie a funkce jednotlivých systémů. Podrobně je probírána anatomie a fyziologie oka.

Název studijního předmětu:

HISTOLOGIE

Anotace předmětu: Předmět je koncipován jako teoreticko-praktický. Zabývá se základy zpracování vzorků pro histologické vyšetření, základy cytologie, obecné histologie a mikroskopické anatomie. Dále vývojem zrakového orgánu u lidského embrya a histologickou stavbou oka a jeho přídatných struktur.

Název studijního předmětu:

BIOCHEMIE

Anotace předmětu: Předmět je koncipován jako teoretický. Podává základní informace o struktuře a funkci buněčných kompartmentů, struktuře a funkci sacharidů, proteinů, lipidů. Popisuje metabolismus sacharidů, lipidů a lipoproteinů, aminokyselin, proteinů, nukleotidů a nukleových kyselin. Dále regulaci metabolismu na buněčné a orgánové úrovni, biochemii krve, včetně procesu srážení a fibrinolýzy, metabolismus tělesných tekutin a iontů, acidobazickou rovnováhu. Definuje biochemii zažívacího traktu, jater, ledvin, pohybového aparátu, hormonů a hormonální regulaci.

Název studijního předmětu:

MIKROBIOLOGIE A IMUNOLOGIE

Anotace předmětu: Předmět je koncipován jako teoreticko-praktický. Zprostředkuje studentům obecné poznatky o struktuře a funkci mikrobiální buňky, prokaryotické buňce, binárním dělení, fylogenetickém systému bakterií a archeí, cyanobakteriích, výživě a růstu mikroorganismů, antimikrobiálních a antibakteriálních prostředcích, energetickém metabolismu, genetice a molekulární biologii mikroorganismů, mikroflóře lidského těla a mikrobiálních onemocněních. Dále blíže specifikuje imunologii: buňky a orgány imunitního systému, antigeny, rozvoj imunitní reakce, hlavní histokompatibilní komplex, lymfocyty B a T, buněčnou cytotoxicitu, cytokiny, obranné funkce imunitního systému, imunitu vrozenou a získanou, imunopatologii, imunodeficienci a autoimunitní choroby.

Název studijního předmětu:

PATOLOGIE

Anotace předmětu: Předmět je koncipován jako teoretický. Definuje cíle, historii, nemoc, symptom, etiologii a patogenezi nemoci na orgánové, tkáňové, buněčné a molekulární úrovni, zevní faktory vzniku a rozvoje nemoci, patogenní podněty, hojení ran, zánět jako obranný a autoagresivní fenomén, poruchy cirkulace, atrofie, nekrózy, nádory, specifické znaky patologických změn centrálního nervového systému, oka a optické dráhy.

Název studijního předmětu:

FARMAKOLOGIE

Anotace předmětu: Předmět je koncipován jako teoreticko-praktický. Zahrnuje ucelené informace o farmakokinetice léků, aplikaci léků, jejich léčebném efektu a nežádoucích účincích. Dále uvádí nejčastěji používané léky v oftalmologii.

Název studijního předmětu:

FYZIKA

Anotace předmětu: Předmět je koncipován jako teoreticko-praktický. Poskytuje studentům základní poznatky z oblastí: mechanika, termodynamika, elektřina a magnetismus a fyzika pevných látek.

Povinné oborové předměty - kategorie A
Znalosti z ortoptiky a klinických oborů

Název studijního předmětu:

PRVNÍ POMOC

Anotace předmětu: Předmět je koncipován jako teoreticko-praktický. Student/ka si osvojí základní znalosti první pomoci při různých zdravotních ohrožujících a poškozujících stavech. Součástí předmětu jsou i poznatky z medicíny katastrof, neodkladné péče a krizového managementu (aktivace složek Integrovaného záchranného systému).

Název studijního předmětu:

OFTALMOLOGIE

Anotace předmětu: Předmět je koncipován jako teoreticko-praktický. Student/ka si osvojí základní vyšetřovací metody a přístrojové vybavení v oftalmologii, rozpozná příznaky onemocnění okolí oka a zevního segmentu bulvy, onemocnění sklivce, chorobné stavy sítnice, jejich konzervativní i chirurgické léčení, glaukom, vrozené oční vady, oční onemocnění dětského věku, traumatologie v oftalmologii, aplikovanou oftalmologii. Zaměřuje se také na oční farmakologii a kontaktní čočky.

Název studijního předmětu:

STRABOLOGIE A NEUROOFTALMOLOGIE

Anotace předmětu: Předmět je koncipován jako teoreticko-praktický. Student/ka si osvojí: teorii vzniku strabismu, strabismus kongenitální, akutní, zdánlivý, heteroforii, heterotropii, jednoduché binokulární vidění, superpozici, fúzi, stereopsi, patologii binokulárního vidění, útlum, amblyopii, excentrickou fixaci, anomální retinální korespondenci, typy strabismu, principy vyšetření strabismu, zásady konzervativního léčení strabismu i chirurgické postupy. Komplexně zahrnuje problematiku neurooftalmologie.

Název studijního předmětu:

ORTOPTIKA

Anotace předmětu: Předmět je koncipován jako teoreticko - praktický. Přibližuje studentům základ oboru (disociace, cvičení ve skutečném a přístrojovém prostoru, cvičební zátěž, obecné principy dávkování cvičební zátěže - nárazová maximální, dlouhodobá submaximální, apod.) Definiuje rehabilitaci senzorní složky fúze: Reeducace monokulárního vizu (okluze totální, sektorová, parciální, inverzní, atropinizace, optická penalizace, farmakoterapie, aktivní pleoptika (cvičení oko- ruka, lokalizátor, korektor), pasivní pleoptika (Campbel, r-TMS, NeuroVision). Terapie excentrické fixace (= „pasivní pleoptika“) (pleoptofor dle Bangertera, euthyskop a koordinátor dle Cuperse, difúzní filtry dle Langa, prizmata dle Pigassou, červené filtry dle Brinkera-Katze). Prolomení a zvýšení supresního prahu dichoptického maskování (změny kontrastu - difúzní a neutrálně denzitní filtry, změny polohy - KRST, změny jasu - odtlumování, cheioskop, zrcadlový stereoskop, Brewster-Holmes, čtení s mřížkou). Prolomení a snížení supresního prahu retinální rivality (diplooptika dle Avetisova). Dále definiuje rehabilitaci motorické složky fúze: Cvičení dukcí. Cvičení relativní konvergence a divergence ve skutečném prostoru (prizmata do dálky a do blízka, počítačové programy, Remyho separátor) a v přístrojovém prostoru (troposkop, Brewster-Holmes). Cvičení konvergence v rámci VAS (push-up, konvergenční trenážér). Normalizace vergenčně - akomodační synkinetiky (Remyho separátor a diploskop).

Název studijního předmětu:

PLEOPTIKA

Anotace předmětu: Student se seznámí s metodikou jednotlivých vyšetřovacích a cvičebních metod a postupů, které prakticky ověří. Student se naučí používat teoretické znalosti z pleoptiky prakticky na pleopticko - ortoptickém oddělení. Každý student pracuje pod dohledem speciálně vyškolené sestry - ortoptistky a lékaře. Cílem praxe je získání samostatnosti při provádění ortopticko- pleoptických cvičení, která jsou součástí léčby amblyopie a strabismu u dětí. Náplní praxe je též stáž na strabologické ambulanci a na operačním sále při operacích strabismu.

Název studijního předmětu:

OŠETŘOVATELSTVÍ

Anotace předmětu: Předmět je koncipován jako teoretický. Systémově vymezuje ošetřovatelství jako vědní disciplínu s vlastní filozofií, hodnotovým systémem, předmětem zkoumání, standardní terminologií, klasifikačními systémy a metodologií. Seznamuje s historickým vývojem ošetřovatelství v ČR i ve světě, s multikulturní dimenzí ošetřovatelské péče o individuální potřeby dítěte, rodiny a komunity, s hlavními úkoly a funkcemi ošetřovatelství ve společnosti a se současnými trendy progresivního vývoje, jenž souvisí se zvyšováním efektivity zdravotní péče a se zajišťováním kvality péče o zdraví populace.

Název studijního předmětu:

OŠETŘOVATELSKÁ PÉČE V PEDIATRII

Anotace předmětu: Předmět je koncipován jako teoreticko-praktický celek, který tvoří základ pro poskytování kvalitní ošetřovatelské péče v pediatrii. Umožňuje studentům komplexní pohled na růst a vývoj zdravého i nemocného dítěte s ohledem na poskytovanou léčebnou a preventivní péči. Student/ka bude schopen/schopna identifikovat specifika individuálních potřeb dítěte v souvislosti s patologickými stavy, vývojovými anomáliemi a onemocněním dětského věku. Bude znát standardní diagnostické procedury a testy u jednotlivých klinických stavů. Bude schopen/schopna rozpoznat základní patologie od počátku dětského věku tak, aby mohla být plánována a realizována efektivní ošetřovatelská péče.

Název studijního předmětu:

OŠETŘOVATELSKÁ PÉČE O DĚTI V OFTALMOLOGII

Anotace předmětu: Předmět je koncipován jako teoreticko-praktický celek a zaměřuje se na specifika poruch, vad a onemocnění v očním lékařství u dětí všech věkových skupin. Seznamuje studenty se zvláštnostmi posouzení potřeb dětí s touto skupinou problémů tak, aby byli schopni poskytovat kvalitní ošetřovatelskou péči v multidisciplinárním týmu. Klade důraz zejména na preventivní ošetřovatelské aktivity zaměřené na ochranu zraku.

Název studijního předmětu:

ZDRAVOTNICKÉ PROSTŘEDKY

Anotace předmětu: Předmět je koncipován jako teoreticko-praktický celek. Předmět se podrobně zabývá základy geometrické optiky a jejích aplikací v oblasti návrhu a výpočtu jednoduchých optických zobrazovacích prvků a soustav, analýzou parametrů a vlastností různých typů brýlových čoček. Dále se podrobně zabývá základy tzv. fyzikální optiky a jejích

aplikací v technice a biomedicíně. Jsou zde podrobně probírány jednotlivé fyzikální jevy a procesy z oblasti vlnové optiky (např. interference, difrakce a polarizace světla) společně s jejich důsledky a praktickými aplikacemi v oblasti přístrojové techniky, korekčních a diagnostických pomůckách a metodách používaných v ortoptice. Jsou též zmíněny základy fotonové teorie světla, kvantového principu interakce světla s látkou, základů laserové techniky a jejich aplikací ve vědě, technice a biomedicíně, zejména pak v oblasti ortoptiky a oftalmologie. Dále se zabývá speciálními optickými prostředky.

Povinné základní předměty - kategorie A

Znalosti ze sociálních a dalších souvisejících oborů

Název studijního předmětu:

ETIKA

Anotace předmětu: Předmět je koncipován jako teoretický. Poskytuje informace o etice vztahující se k ortoptice, základním i speciálním oborům medicíny. Seznamuje s integrací etických principů a s Etickým kodexem a dotýká se i etických principů v jednání a chování zdravotnických profesionálů vůči pacientům a jejich rodině.

Název studijního předmětu:

PSYCHOLOGIE A KOMUNIKACE

Anotace předmětu: Předmět je koncipován jako teoreticko-praktický. Seznamuje studenty s poznatky z obecné psychologie, vývojové psychologie, psychologie osobnosti a komunikace. Poskytuje náhled na vybrané aplikační oblasti psychologie.

Název studijního předmětu:

ZÁKLADY PEDAGOGIKY A EDUKACE

Anotace předmětu: Předmět je koncipován jako teoreticko-praktický. Je zaměřen na získání základních znalostí pedagogiky jako vědy, která zkoumá podstatu, strukturu a zákonitosti výchovy a vzdělávání jako záměrné, cílevědomé a soustavné činnosti formující osobnost člověka v nejrůznějších sférách života společnosti. Studenti se seznámí se základy didaktiky a jejího využití při výchovném působení ortoptika na pacienty.

Název studijního předmětu:

ZÁKLADY INFORMATIKY, STATISTIKY A METODOLOGIE VĚDECKÉHO VÝZKUMU

Anotace předmětu: Předmět je koncipován jako praktický a poskytuje úvod do používání různých softwarových souborů, klinických informačních systémů, zpracování textu, prezentace dat, statistické analýzy a vyhledávání odborných zdrojů v elektronických vědeckých databázích

Název studijního předmětu:

VEŘEJNÉ ZDRAVOTNICTVÍ

Anotace předmětu: Předmět je koncipován jako teoreticko-praktický celek, je součástí komplexu předmětů umožňujících studentům působit ve všech sférách péče o zdraví. Obsah předmětu tvoří informace o zdravotním stavu obyvatelstva v ČR a vliv způsobu života na zdravotní stav různých skupin. Zabývá se i současným stavem životního prostředí v ČR. Poskytuje poznatky o

strategii péče o zdraví v celosvětovém, evropském, státním a regionálním měřítku.

Název studijního předmětu:

ZÁKLADY MANAGEMENTU V ORTOPTICE

Anotace předmětu: Předmět je koncipován jako teoreticko-praktický. Seznamuje studenty se základy moderního managementu v oblasti materiálních a personálních zdrojů, se základy řízení kvality poskytovaných zdravotních služeb a v zajištění bezpečí pacientů, bezpečnosti při práci v systémech zdravotní a sociální péče, poskytuje informace o zdravotnicko-ekonomické problematice.

Název studijního předmětu:

ZÁKLADY ZDRAVOTNICKÉHO PRÁVA A LEGISLATIVY

Anotace předmětu: Předmět je koncipován jako teoreticko-praktický. Poskytuje studentům základní informace o právním systému v České republice, základech práva občanského, pracovního, rodinného, trestního, apod. Dále seznamuje s platnými právními předpisy, které upravují poskytování zdravotních a sociálních služeb, právní odpovědnost při výkonu povolání, práva a povinnosti zdravotnických pracovníků, pacientů a orgánů státní správy. Využívá příkladů z praxe a judikátů.

Název studijního předmětu:

OCHRANA A PODPORA VEŘEJNÉHO ZDRAVÍ

Anotace předmětu: Předmět je koncipován jako teoretický. Vychází z cílů národního programu zdraví. Poskytuje stěžejní informace o hygieně a epidemiologii při ochraně a podpoře veřejného zdraví, o předcházení vzniku, šíření a omezení výskytu infekčních onemocnění, nozokomiálních nákaz, o hromadně se vyskytujících onemocněních, nemocech podmíněných nevhodným životním prostředím a životním stylem, a jiných významných poruchách zdraví. Zahrnuje problematiku nozokomiálních nákaz.

ODBORNÁ PRAXE

Anotace předmětu:

Odborná praxe je koncipována jako praktický předmět, probíhá podle plánu praktické výuky na vysoké škole¹) a na vyšší odborné škole²) formou blokované výuky (přičemž jeden blok trvá vždy nejméně 1 týden). Umožňuje studentům aplikovat v podmínkách poskytovatele zdravotních služeb teoretické vědomosti a praktické dovednosti, které získali studiem teoreticko-praktických disciplín v odborných učebnách školy. Poskytuje prostor pro zdokonalování zručnosti, dovedností a návyků, učí studenty samostatnosti, odpovědnosti a práci v týmu. Uskutečňuje se v souladu s platnou právní úpravou a podle plánu praxe v podmínkách poskytovatele zdravotních služeb. Výuka probíhá pod vedením zdravotnických pracovníků oprávněných k výkonu zdravotnického povolání bez odborného dohledu. Výkony prováděné v rámci odborné praxe jsou zaznamenány do Záznamníku výkonů a jiných odborných aktivit zdravotního laboranta - LOGBOOK (dále jen „Záznamník výkonů“), který připravuje vysoká škola¹). Záznamník výkonů obsahuje souhrnné informace o přípravě a průběhu praktické výuky a sleduje jednotlivé laboratorní a diagnostické intervence, kterých má student/ka dosáhnout v rámci studijního plánu.

Pracoviště poskytovatele zdravotních služeb pro výuku odborné praxe musí splňovat požadavky

stanovené příslušnými právními předpisy, subjekt zajišťující výuku s poskytovatelem zdravotních a služeb mají praktickou výuku smluvně zajištěnou.

Týdnům praktické výuky předchází odpovídající výuka teoretických předmětů.

OBLASTI ODBORNÉ PRAXE:

- 1. ročník:** Praxe vychází ze získaných teoretických znalostí, jejich ověření, seznámení se s chodem a vybavením ortoptického pracoviště, metodikou a postupem jednotlivých vyšetření.
- 2. ročník:** Praxe je orientována a zaměřena na seznámení se s diagnostickými a léčebnými přístroji, s nimiž se student naučí pracovat.
- 3. ročník:** Praxe je zaměřena na stanovení a osvojení si diagnostických metod a následných léčebných ortopticko - pleoptických postupů u jednotlivých očních diagnóz.

Příloha č. 1

Převodní tabulka pro ortoptisty

Předměty národního vzdělávacího standardu oboru ortoptista a požadavky vyhlášky č. 39/2005 Sb.

Požadavky vyhlášky č. 39/2005 Sb.	Obsah kvalifikačního standardu
§3, odst. 2	
Etika zdravotnického povolání v oboru	Etika v ošetrovatelství
Administrativní činnosti ve zdravotnictví (vedení dokumentace týkající se oboru včetně elektronické podoby této dokumentace)	Základy zdravotnického práva a legislativy
Organizace a řízení zdravotních služeb	Základy managementu v ortoptice
Základy podpory a ochrany veřejného zdraví včetně prevence nozokomiálních nákaz	Ochrana a podpora veřejného zdraví, Mikrobiologie a imunologie, Veřejné zdravotnictví
První pomoc a zajišťování zdravotní péče v mimořádných krizových situacích	První pomoc
Právní souvislosti poskytování zdravotní péče v oboru	Základy zdravotnického práva a legislativy
Základy řízení kvality poskytovaných zdravotních služeb a zajištění bezpečí pacientů	Základy managementu v ortoptice, Veřejné zdravotnictví
Komunikace s pacientem a osobami jemu blízkými	Psychologie a komunikace
§11, odst. 2	
Nejméně 3 roky studia	PS - 3 roky studia
Nejméně 1600 hodin praktického vyučování	PS - nejméně 1600 hodin
§11, odst. 3, písm. a) bod 1.	
Biologie a genetika	Biologie a genetika
Anatomie a fyziologie se zaměřením na anatomii a fyziologii oka	Anatomie a fyziologie
Histologie	Histologie
Biochemie	Biochemie
Mikrobiologie a imunologie	Mikrobiologie a imunologie
Fyzika	Fyzika
Patologie	Patologie
Farmakologie	Farmakologie

§11, odst. 3, písm. a) bod 2.	
První pomoc	První pomoc
Strabologie a neurooftalmologie	Strabologie a neurooftalmologie
Ortoptika	Ortoptika
Pleoptika	Pleoptika
Ošetrovatelství	Ošetrovatelství
Ošetrovatelská péče v pediatrii	Ošetrovatelská péče v pediatrii
Ošetrovatelská péče v očním lékařství	Ošetrovatelská péče v očním lékařství
Zdravotnické prostředky a to ve speciálních kompenzačních pomůčkách, kontaktních čočkách a optických a oftalmologických zdravotnických přístrojích	Zdravotnické prostředky
§11, odst. 3, písm. a) bod 3.	
Psychologie	Psychologie a komunikace
Základy pedagogiky a edukace	Základy pedagogiky a edukace
Základy informatiky, statistiky a metodologie vědeckého výzkumu	Základy informatiky, statistiky a metodologie vědeckého výzkumu
§11, odst. 3, písm. b)	
Praktické vyučování poskytující dovednosti a znalosti v ortoptice a klinických oborech, praktické vyučování probíhá ve zdravotnickém zařízení poskytovatele ambulantní nebo lůžkové péče o pacienty s poruchami zraku nebo ve školní laboratoři	Oční klinika - ortopticko - pleoptická cvičebna,
	Oční klinika - oční a strabologická ambulance,
	Školní laboratoře a vyšetřovny

Příloha č. 2

Doporučená struktura Záznamníku výkonů ortoptisty - LOGBOOK

MINIMÁLNÍ RÁMEC

Záznam výkonů a jiných odborných aktivit ortoptisty

Záznamník výkonů a jiných odborných aktivit ortoptisty je dokladem studenta/studentky o absolvovaných výkonech během praktické výuky, které budou součástí kompetencí ortoptistů. Plní účel kontroly i zpětné vazby o absolvovaných výkonech a aktivitách studentovi/studentce a školiteli.

Titulní strana: Název vysoké školy

Obsah:

1. Údaje o studentovi/studentce: jméno a příjmení (popř. titul), identifikační číslo studenta/studentky, typ, forma, období studia (akademické roky)
2. Příprava studenta/studentky na praktickou výuku
3. Osobní cíle studenta/studentky

4. Kritéria hodnocení studenta/studentky
5. Kompetence mentora/mentorky, školitele/školitelky
6. Kompetence studentů/studentek
7. Práva a povinnosti studentů/studentek
8. Přehled klinických pracovišť
9. Obecné cíle praktické výuky
10. Specifické cíle praktické výuky pro jednotlivá pracoviště
11. Seznam praktických výkonů I. ročník
12. Seznam praktických výkonů II. ročník
13. Seznam praktických výkonů III. ročník
14. Hodnocení studenta/studentky
15. Další činnosti v rámci praktické výuky - exkurze, stáže

Záznamy vedené v Záznamníku výkonů a jiných odborných aktivit /Logbook/.

Student/ka si údaje o provedených intervencích zapisuje do Záznamníku výkonů /Logbooku/ sám/sama a akademický pracovník vysoké školy nebo mentor/mentorka, školitel/školitelka, tuto skutečnost stvrzuje čitelným podpisem.

Rozsah Záznamníku výkonů a jiných odborných aktivit /Logbook/.

Dle potřeb vysoké školy může být rozsah rozšířen při zachování jeho minimálního rámce.

- 1) Zákon [č. 111/1998 Sb.](#), o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů.
- 2) Vyhláška [č. 39/2005 Sb.](#), kterou se stanoví minimální požadavky na studijní programy k získání odborné způsobilosti k výkonu nelékařského zdravotnického povolání, ve znění pozdějších předpisů.
- 3) [§44](#), odst. 4 zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů.
- 4) [§5a](#) zákona č. 96/2004 Sb., o nelékařských zdravotnických povoláních, ve znění pozdějších předpisů.

- 5) [§12](#) zákona č. 96/2004 Sb., o nelékařských zdravotnických povoláních, ve znění pozdějších předpisů a [§11](#) vyhlášky č. 55/2011 Sb., o činnostech zdravotnických pracovníků a jiných odborných pracovníků, ve znění pozdějších předpisů.
- 6) Vyhláška [č. 271/2012 Sb.](#), o stanovení seznamu nemocí, stavů nebo vad, které vylučují nebo omezují zdravotní způsobilost k výkonu povolání lékaře, zubního lékaře, farmaceuta, nelékařského zdravotnického pracovníka a jiného odborného pracovníka, obsahu lékařských prohlídek a náležitostech lékařského posudku
- 7) [§55](#) zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů.

EPIS